

OPERA LUI MIHAIL ȘOLOHOV ÎN ROMÂNIA

(DUPĂ 23 AUGUST 1944)

GHEORGHE BARBĂ

În studiul de față vom încerca să prezentăm pătrunderea și circulația operei lui Șolohov în țara noastră, după eliberarea de sub jugul fascist¹. Ne va preocupa, în special, ecoul creației lui Șolohov în România, așa cum se desprinde din ceea ce au scris criticii și scriitorii noștri despre marele scriitor sovietic.

Șolohov pe meridiane românești. Fapt semnificativ, prima carte sovietică apărută la noi în țară după Eliberare, a fost o carte a lui Șolohov: *Pentru Patrie*, publicată în colecția «Clipe din războiul de apărare» (1944). Era o reeditare a traducerii românești, tipărită sub același titlu în anul 1943, de Editura în limbi străine din Moscova². Cartea conținea primele capitole din romanul *Ei au luptat pentru patrie*, început de scriitor în timpul războiului. Tot în anul 1944 apare încă un volumaș al lui M. Șolohov: *Școala urii*. Așadar, din cele câteva titluri din literatura sovietică, apărute la noi imediat după 23 August 1944, două aparțin lui Mihail Șolohov. E și firesc: trecuse un deceniu și jumătate de când numele lui era larg cunoscut în multe țări ale lumii.

În primii ani după Eliberare (1945—1947), nu se poate vorbi încă de răspîndirea și cunoașterea în țara noastră a capodoperelor lui Mihail Șolohov, deși apar la noi multe cărți din literatura sovietică. Tălmăcirea în limba română a vastului tablou epopeic al Revoluției Socialiste și al războiului civil a fost o sarcină deosebit de grea și de mare răspundere. «Dacă mi-am luat răspunderea gingașă de a supraveghea, a revizui și a transcrie versiunea românească a grandiosului roman *Pe Donul liniștit* — mărturisese Cezar Petrescu —, e fiindcă m-am aflat înrudit cu Șolohov în același cult pentru marile zăcămintе de expresie ale graiului popular și fiindcă aveam astfel credința că n-am să-l trădez cu totul...»³. Transpunerea celor aproape două mii de pagini de desfășurare epică a vieții căzăcimii Donului într-un moment de răscruce pentru întreaga

¹ Pentru perioada anterioară vezi articolul nostru *Opera lui Mihail Șolohov în România (pînă la 23 August 1944)*, «Romanoslavica», VI, 1962, p. 167—187.

² Mihail Șolohov, *Pentru Patrie*, Editura în limbi străine, Moscova, 1943.

³ Cezar Petrescu, *Prefața* la ediția I-a a romanului «Pe Donul liniștit», București, 1947.